

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ” 20 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Економіка підприємства та організація підприємницької
діяльності
(назва освітньої програми)

на тему: «Підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві (на прикладі ДП «Морський торговельний порт «Южний»)»

Виконавець:

студент факультету економіки та управління підприємництвом

– Полякова І. В.
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

– к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

– Грінченко Р. В.
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	
1.1. Сутність і класифікація основних засобів підприємств	6
1.2. Ефективність використання основних засобів підприємств	11
1.3 Резерви та напрямки підвищення ефективності використання основних засобів на підприємствах	17
Висновки до розділу 1	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ДП «МТП «ЮЖНИЙ»	
2.1. Загальна характеристика діяльності ДП «МТП «Южний»	23
2.2. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ДП «МТП «Южний»	29
2.3. Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві ДП «МТП «Южний»	38
Висновок до розділу 2	
РОЗДІЛ 3.ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ДП «МТП «ЮЖНИЙ»	4
3.1. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві ДП «МТП «Южний»	47
3.2. Розрахунок економічної ефективності запропонованих заходів підвищення ефективності використання основних засобів на ДП «МТП «Южний»	52
Висновки до розділу 3	64
ВИСНОВКИ.....	
Список використаних джерел	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

В сучасних економічних умовах ефективне функціонування підприємства будь-якої організаційно-правової форми незалежно від видів діяльності є обов'язковою умовою його існування. Діяльність будь-якого підприємства повинна бути рентабельна і метою будь-якого виробництва є одержання прибутку. Досягнення цієї мети залежить від дуже великої кількості факторів і пов'язане із загальною організацією виробництва, застосуванням високих технологій, фінансовими можливостями, а також з технічною оснащеністю підприємства.

Основна ознака підприємства – наявність в його господарському обліку або оперативному управлінні відособленого майна. Саме воно забезпечує матеріально-технічну можливість функціонування підприємства, його економічну самостійність і надійність. Без певного майна не можуть здійснювати свою діяльність ні великі, ні малі підприємства, ні індивідуальні підприємці.

Практично будь-яке виробниче об'єднання, фірма або організація мають основні засоби, які є основою матеріально-технічної бази підприємства. Використання даних об'єктів протягом тривалого періоду часу (більше року) робить істотний вплив на гнучкість асортиментної політики організації, можливості її динамічною коригування при відповідних ринкових змінах, перспективи збільшення обсягів виробництва, а також на підвищення якості продукції, що випускається. В умовах жорсткої конкуренції грамотне управління основними засобами є одним з факторів, що дозволяють знижувати собівартість продукції без втрати якості, застосовуючи, при цьому найбільш сучасні технології виробництва продукції це визначає актуальність теми.

Ключовим елементом управління складом об'єктів основних засобів є вибір способу погашення їх вартості – амортизації. Деякі автори вважають, що найбільш серйозна проблема обліку амортизації полягає в тому, що найбільш прийнятного методу розподілу не існує. Поділяючи їх думку, слід зазначити, що бухгалтери при виборі способу амортизації основних засобів повинні розглядати не тільки

можливості генерації економічних вигод об'єктами, але і ймовірність їх дострокової реалізації (ліквідації).

Актуальність теми дипломної роботи полягає в тому, що рішення задачі ефективного використання основних засобів означає збільшення виробництва необхідної суспільству продукції, підвищення віддачі створеного виробничого потенціалу і більш повне задоволення потреб населення, поліпшення балансу обладнання, зниження собівартості продукції, зростання рентабельності виробництва, нагромаджень підприємства.

Аналіз питань управління основними засобами підприємства відноситься до напрямку, досить широко освітленому в науковій літературі. Методологічні аспекти аналізу розглядаються в роботах таких-вчених економістів, як Скляренко В. К., Бондар Н. М., Подольська В. О., Грабовецький Б. Є. та ін.

Предметом дослідження даної роботи виступають теоретичні та практичні аспекти визначення, аналізу та ефективності використання основних засобів на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес використання основних засобів на ДП «Морський торговельний порт «Южний».

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження – аналіз стану, ефективності використання основних засобів та визначення шляхів щодо підвищення ефективності їх використання у сучасних економічних умовах.

Виходячи з поставленої мети, можна виділити завдання дослідження, вирішення яких необхідне для її досягнення:

- визначити теоретичні аспекти основних засобів та їх класифікацію;
- дати загальну характеристику діяльності ДП «МТП «Южний»;
- проаналізувати основні техніко-економічні показники діяльності підприємства ДП «МТП «Южний»;

- проаналізувати ефективність використання основних засобів підприємства ДП «МТП «Южний»;
- запропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання основних засобів ДП «МТП «Южний»;
- розрахувати економічну ефективність від реалізації запропонованих заходів для ДП «МТП «Южний».

У процесі вивчення поставленої проблеми були використані загальнонаукові методи аналізу і синтезу, якісного і кількісного аналізу економічних явищ і процесів.

Методологічною основою для розробки даної теми з'явилися нормативні документи, публікації провідних фахівців в періодичній пресі, а також навчальні посібники вітчизняних та зарубіжних авторів.

Практична значимість дослідження полягає в розробці методичних рекомендацій по формуванню змін в обліковій політиці підприємства в використанні основних засобів підприємства.

Наукова новизна полягає в вдосконаленні використання основних засобів підприємства.

Структура роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

ВИСНОВКИ

На підставі проведених досліджень можна зробити наступні висновки:

1. Основні засоби - це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою їх використання при виробництві або доставці товарів, наданні послуг, здавання в оренду іншим особам або для реалізації адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання якого становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він становить понад рік). Необхідною умовою раціональної організації обліку основних засобів є їх класифікація. Її орієнтація на загальні для всіх секторів економіки ознаки – визначення різних груп основних засобів та їх поєднання з загальними функціями у виробничому процесі є домінуючим значенням для організації бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим основні засоби поділяються на групи, які підлягають обліку і контролю в бухгалтерському обліку.
2. Основна номенклатура вантажів, які обробляються на цей час в ДП «МТП «Южний» є вугілля, котуни, залізорудний концентрат, зернові, чавун, сода каустична (налив) та інші. Провідні напрямки вантажопотоків: Чорноморський і Середземноморський басейн, США, Латинська Америка, Близький Схід, Південно-східна Азія. Товарні ціни постійно ростуть. Діяльність з перевалки даних вантажів є перспективною, проте спостерігається нарощення потужностей та збільшення обсягів перевантаження компанії-конкурентів приватних терміналів «ТІС». Порт впроваджує нові технології у перевалку вантажів та планує залучати нові види товарів.
3. Аналіз фінансової діяльності ДП «МТП «Южний» показав, що в 2018 році чистий прибуток від реалізації зменшився за рахунок збільшення собівартості сировини, так як ми виявили темпи зростання собівартості; валовий прибуток знизився за рахунок зменшення обсягу продажів. Якщо поглянути на тенденцію останніх років, то можемо побачити, зростання середньорічної вартості активів і оборотних активів, негативної тенденції не спостерігається. Середня кількість працівників збільшилась, що пов'язано зі розширенням послуг та обсягу

вантажопереробки підприємства. Негативним фактором є зменшення продуктивності праці. Стосовно періоду погашення дебіторської заборгованості дані показують, що політика управління є якісною і середній період погашення залишається на стабільному рівні. Що стосується показників оцінки майнового стану підприємства, то в цілому можна сказати, що ДП «МТП «Южний» є ліквідним підприємством.

4. Найбільш активною частиною основних засобів є обладнання, використання якого істотно впливає на рентабельність активів. Збільшення частки обладнання в загальному обсязі основних засобів є прогресивною тенденцією, тому при факторному аналізі впливу і зміні значення цього чинника велика увага приділяється. Технічні показники основного обладнання та показники ефективності його використання враховують галузеві особливості.
5. Для підвищення ефективності використання основних засобів на ДП «МТП «Южний» ми пропонуємо їх модернізацію, збільшення часу роботи обладнання, поліпшення складу і структури. Заходами для збільшення ефективності використання основних засобів є впровадження системи управління використанням та відтворенням основних засобів, зменшення цілоденних та внутрішньозмінних простоїв устаткування. Також, нами запропонований інвестиційний проект, який передбачає купівлю спеціалізованого обладнання для зернового комплексу.
6. Тому, щоб використання основних засобів на ДП «МТП «Южний» було дійсно економічно вигідним і ефективним, необхідно стежити за його технічним станом; залучати фахівців до комплексного ремонту; вивчати виробничі ринки; підвищити рівень спеціалізації виробництва; удосконалювати управління й організацію праці і виробництва.

Список використаних джерел

1. Задорожний З. Бухгалтерський та управлінський облік спільної діяльності підприємств з використання основних засобів / З. Задорожний, В. Орлова, С. Кафка // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - 2018. - Вип. 2. - С. 84-93.
2. Обнявко О. В. Проблеми класифікації основних засобів / О. В. Обнявко, О. О. Швець // Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу у контексті 95 євроінтеграції: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. – Херсон: Грінь Д.С., 2016. – 452 с.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 17.07.2015 р. № 2755-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF5H901V.html.
4. Костюнік О. В. Економічний зміст та класифікація основних засобів / О. В. Костюнік, А. А. Наконечна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2016. - Вип. 21(1). - С. 177- 180 .
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 27.04.2000 року № 92 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Мікрюкова Л. Удосконалення методики аналізу ефективності використання основних засобів підприємства / Л. Мікрюкова, Є. Гнатенко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. - 2017. - № 1. - С. 11-15.
7. Примуш Ю. С. Особливості обліку та аудиту основних засобів підприємства за міжнародними стандартами / Ю. С. Примуш, Є. П. Морозова, О. Ю. Хідько // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2017. - Т. 22, Вип. 11. - С. 242-245.
8. Жиделева, В. В. Экономика предприятия: Учебное пособие / Жиделева В.В., Каптейн Ю.Н., - 2-е изд., перераб. и доп. - Москва :НИЦ ИНФРА-М, 2017. - 133 с.

(Высшее образование: Бакалавриат) (Обложка. КБС)ISBN 978-5-16-005672-2. - Текст : электронный. - URL: <https://znanium.com/catalog/product/560886>

9. Рзаєв Д. О. Основні засоби підприємства: аспекти та аналіз ефективності використання / Д. О. Рзаєв, С. Л. Рзаєва // Моделювання та інформаційні системи в економіці. - 2015. - № 91. - С. 235-246.

10. Мулик Т. О. Інформаційно-організаційні засади аналізу основних засобів в управлінні реальними інвестиціями / Т. О. Мулик, А. О. Цуркан // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2018. - Вип. 29(2). - С. 173-177.

11. Вовк А. А. Основні засоби: проблеми характеристики наявності, руху, класифікації и оцінки ефективності використання / А.А. Вовк, Ю.А. Вовк, З. В. Чуприкова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – Вип. 50. – С. 217-221. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_19.

12. Ключа Н. В. Особливості бухгалтерського обліку основних засобів: вітчизняна та міжнародна практика / Н. В Ключа // Студентський вісник національного університету водного господарства та природокористування. – 2015. - № 2 – С. 145-149.

13. Готра В. В. Удосконалення використання основних засобів з метою підвищення ефективності господарської діяльності / В. В. Готра, В. В. Ріпич, А. В. Дячок // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2016. - Вип. 21(1). - С. 81-84.

14. Волоська Н. Р. Аналіз стану та шляхи покращення використання основних засобів підприємства [Електронний ресурс] / Наталія Романівна Волоська// НТК ВНТУ. Факультет менеджменту. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2016/paper/view/664/334>.

15. Шарманська В. М. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами та ефективності їх використання / В. М. Шарманська, В. В. Вітюк // Молодий вчений. - 2018. - № 1(1). - С. 550-552.

16. ДП «МТП «Южний» побило власний рекорд з вантажообігу – в 2019 році підприємство перевалило більше 15 мільйонів тонн. // [Електронний ресурс].

– Режим доступу: <http://www.port-yuzhny.com.ua/article/1000224-dp-mtp-yujniy-pobiv-vlasniy-rekord-z-vantajoobigu>

17. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://mtu.gov.ua/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%96%D0%B2%20%D0%B4%D0%BE%202038.pdf>

18. Інвестиційний план ДП «МТП «Южний» на 2019-2023 роки. / Южний, 2020. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.port-yuzhny.com.ua/doc/strateg2020.pdf>

19. Мулик Т. О. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / Т. О. Мулик, О. А. Материнська, О. Л. Пльонсак. – Київ : «Центр учбової літератури», – 2017. – 288 с.

20. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. І. В. Сіменко, Т. Д. Косової. – К. : «Центр учбової літератури», – 2017. – 384 с.

21. Склабінська А. І. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / А. І. Склабінська, С. А. Дrajниця, Л. Д. Федорук ; заг. ред. М. П. Войнаренка. – Львів : Науковий світ-2000, – 2018. – 342 с.

22. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності : підручник. / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 320 с.

23. Кошельок Г.В. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства на основі грошових потоків / Янковий О.Г., Кошельок Г.В. // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред.: М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2017. – № 2 (63). – С 69-78.

24. Гнатенко Є. П. Алгоритм аналізу основних виробничих засобів на підприємстві. Економічний аналіз : зб. наук. пр. Тернопіль : ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка», 2016. Т. 26. № 1. С. 99–105.

25. Літвінов О.С. Визначення сутності та складових організаційно-економічного механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку / О.С. Літвінов, С.М. Капталан // Управління розвитком. - 2016. - № 3 (185). - с. 59-65.
26. Янковий О.Г. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства на основі грошових потоків // Вісник соціально-економічних досліджень. – ОНЕУ. – 2017. – № 2-3 (63-64). – С. 70-78.
27. Гавриловський О. С., Лук'яненко Л. І. Основні шляхи розвитку та вдосконалення амортизаційної політики в Україні. Економічний аналіз. 2015. Т. 22. № 1. С. 164–168.
28. Дробишева О. О., Віташ Н. М. Оптимізація структури основних фондів та їх значення у досягненні підприємством своїх цілей. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2016. Вип. 2 (6). С. 63–68.
29. Терлецька І. В., Чухрій Ю. О. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Стратегія економічного розвитку регіонів та підприємств України. 2015. № 1 (4). С. 87–90.
30. Селіванова Н. М., Поздняк К. О. Економічна сутність та форми відтворення основних засобів. Проблеми ринку та розвитку регіонів України в XXI столітті : зб. тез доповідей VI Міжнарод. наук.-практ. інтернет-конф. Одеса, 2015. С. 75–82. URL: <http://economics.opu.ua/files/science/ipreed/2015/-75.pdf>.